

»Nekoliko naukov o senci« bi se dalo opomniti, da se na prilogi II. podobi 4. in 5. ne strinjata popolnoma, dasi kažeta jedno in isto, namreč kako je dobiti prebodišča preme na horizontalni in vertikalni projekcijski ravnini. V pod. 4. je preme naklonjena od leve na desno, v pod. 5. pa od desne na levo, kar nestrokovnjake gotovo moti. Pod. 13 ne kaže, kako se dobé sence, ker ima zaznamovan samo rezultat. Pod. 1. je nepotrebna, ker pri črtežih nikdar ne gré za polno senco (Kernschatten) in za polsenco (Halbschatten), nego samo za lastno (Selbst-) in pa za padlo senco (Schlagschatten), ker so žarki vzporedni. — Oddelek V. »O perspektivi«, ima nekovo slabo stran, ki se je že čisto grajala pri spisih o perspektivi, da namreč perspektivo razlaga s perspektivnimi podobami. Bolje bi bilo podati samo »podobe«, kakor se dobé na podobogledu, in povedati, kako jih je dobiti. Podobogled je tako preprosta stvar, da si ga lahko vsakdo napravi sam. Vidni kot 45° je prevelik, ker je še pri kotu 30° napaka proti prirodi $1\frac{1}{2}\%$. Gledé na to moramo podobo 16. na prilogi II. in podobo 18. na prilogi III. imenovati slabi, ker sta neprirodni. Sploh bi bilo dobro, če bi se oddelka III. in V. nekoliko razširila, ker sta preoskromna. — Naposled moramo izreči željo, da bi si oni pisatelj pridobil veliko zaslugo, kateremu bi se posrečilo ustvariti za perspektivo terminologijo, ki ne bi kar mrgolela šumecev č, ž, š kakor dosedanja. Kdor je kdaj perspektivo poučeval slovenski, vé, kako težko je že izgovarjanje besed, pa tudi kako je neugodno za uho.

Zgodovinske povesti za meščanske šole, II. stopnja. Sestavil *Ivan Vrhovec*, c. kr. profesor. 84. strani; vezana knjiga stane 50 kr. — V Blaznikovi tiskarni je izšel II. del »Zgodovinskih povestij«, prav lično tiskan in vezan. Knjiga je že odobrena po naredbi ministerstva za uk in bogočastje z dné 13. marcija 1894. Zgodovinske povesti so razdeljene v štiri oddelke: 1. Zgodovinski pregled najznamenitejših dogodkov starega veka; 2. Zgodovinske povesti iz srednjega veka; 3. Zgodovinske povesti novega veka in 4. Zgodovinske povesti najnovejšega časa. — V prvem oddelku se nam še jedenkrat predločuje v velikih potezah zgodovina starega veka, kateremu je bila že v prvi stopinji odmenjena dobra polovica prostora. Važnejši pa je v tej knjižici srednji vek, kateri obseza 26 zgodovinskih povestij. Te povesti so prav mične; zlasti nam ugajajo zgodovinske povesti, kakor: »Samos«, »Pokristjanitev Slovencev«, »Otroška križarska vojska« i. dr. V nekaterih povestih kakor »Mavri na Španskem« in »Nasledki križarskih vojsk« nahajamo tudi otroškemu razumu prikladne odlomke iz kulturne zgodovine. Novemu veku in najnovejšemu času je g. pisatelj odmenil razmerno malo prostora, in sicer zato, ker spada obširnejša razprava novega veka po učnih črtežih v tretjo stopinjo zgodovinskih povestij. Odkritja koncem srednjega in početkom novega veka razpravlja g. pisatelj na kratko, ker je že iz prve stopinje znano najvažnejše o Kolumbu. Pri Maksimilijanu I. bi pa zlasti poudarjali, da je bil tudi več slovenskemu jeziku (sicer se omenja na str. 39. »slovanski«, kar je bržkone tiskovna pomota). Učence bi naudajalo s ponosom, da se je že v tedanjem času celó cesar učil slovenščine. Izmed drugih »Zgodovinskih povestij« imenujemo te-le: »Wallenstein«, »Princ Evgen«, »Peter Véliki«, »Napoleon« i. dr. kot posebno mikavno pisane. — »Zgodovinske povesti« niso suhoparen posnetek iz druge zgodovine, temveč živo pisane slike, katere bodo gotovo ugajale otroškemu srcu. Tudi imajo to prednost, da se večkrat ozirajo na minulo slovenskega naroda. Želeli bi pa, da bi se to godilo še pogosteje v tretji stopinji. Dobro došle in pouk oživljajoče so nekatere v tekst vtisnjene prav lepe podobe. žal, da jih ni več!

Fr. Orožen.

Izvestja »Muzejskega društva« za Kranjsko prinašajo v najnovejšem 3. sešitku to-le vsebino: 1. *S. Rutar*: Grobišče pri sv. Luciji blizu Tolmina. (Dalje.); 2. *Jos.*

Apih: »K obrtni politiki 18. veka«. (Konec.); 3. dr. *Fr. Kos*: »Regesti k domači zgodovini«. (Dalje) Premnogo zanimljivega gradiva je nakopičenega v »Malih zapiskih«, kjer priobčujejo razne beležke *J. Pečnik*, *S. Rutar*, *M. S.*, *K. Črnologar*, *A. K.*, *V. S.* in *A. Koblar*. V rubriki »Slovstvo o domoznastvu slovenskih deželah« se ocenjajo, oziroma naznanjajo nekatere važnejše publikacije, na platnicah pa se navajajo darovi dežel-nemu muzeju leta 1894. in knjige in časopise, katere so poslala razna društva »Muzej-skemu društvu« v zameno.

Spomenica o petindvajsetletnici akad. društva »Slovenija« na Dunaji. Sestavil jur. *Janko Vencelj*. V Ljubljani 1894. Izdalo in založilo akad. društvo »Slovenija« na Dunaji. Natisnila »Narodna Tiskarna«. 162 str. Cena 1 gld. 2 kr. — Ta jako skrbno in natančno sestavljena spomenica obseza ta-le poglavja: I. Dunajska velika šola in Slovenci (1365.—1830.); II. Slovensko društvo na Dunaji (1830.—1869.); III. Zgodopis akad. društva »Slovenija« na Dunaji (1869.—1894.); IV. Književno delo-vanje v okrožji »Slovenije« od 1869.—1894. leta; V. Imenik doslejšnih članov »Slovenije«; VI. Pregledni dodatek (1. Predsedniki; 2. Člani; 3. Gospodarstvo; 4. Seje in slavnosti; 5. Ustav in sedanji upravitelji). Ker tiči v tej spomenici znamenit oddelek slovenske kulturne zgodovine in utegne živa beseda marsikateremu bivšemu članu oživiti spomine iz minule dōbe, zato nikakor ne dvojimo, da jo sosebnost veselo vzprejmo tako častni člani, kakor podporniki in starejšine, katerim je namenjena; mislimo pa tudi, da ji takisto širši slovenski krogi ne odreko svojega zanimanja in priznanja. Zaslužno delo je to v lepi obliki!

Osnovni nauki iz fizike in kemije za meščanske šole. V treh stopnjah. Spisal *Andrej Senekovič*, c. kr. gimn. ravnatelj. II. stopnja. V berilo je vtisnenih 62 slik. V Ljubljani. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg, 1894, str. 122. Cena vezani knjigi 60 kr. — Oceno te knjige objavimo prihodnjič.

»**Slovanska knjižnica**« je priobčila v 17. in 18. snopiči 7 kratkih črtic oziroma povestij češkega pisatelja *Vaclava Kosmáka*; preložili so jih *J. M. Frankolski*, *Rňý* in *Jan Sedej*. To je takó interesantno in dobro štivo, da je popolnoma upravičena želja izdateljeva: »Kdor želi našemu ljudstvu dobro, naj širi Kosmákov spise do zadnje slovenske koče«. K povesti »Gospod Švarc na kmetih« bi opomnili, da pesem »Tak si krasna, tak si mila« ni Jenkova, ampak Cegnarjeva.

Stariši, podpirajte šolo! Gospod *Anton Kosi*, učitelj v Središči, izdal je že leta 1889. pod tem naslovom knjižico, kateri namen je bil, da bi se dosegla potrebna zložnost med domačo hišo in šolo. Ta knjižica je izšla sedaj v drugem povsem predelanem, popravljenem in pomnoženem natisku ter se dobiva pri pisatelji izvod po 12 kr.; 25 izvodov velja 2.75 gld., 50 izvodov 5 gld., 100 izvodov 9 gld. Mi se gledé na hvalno tendencijo in očito korist te knjižice popolnoma zlagamo z željo pisateljevo, da bi njega podjetje dobilo med slovenskim občinstvom prav mnogo prijateljev in naklonjencev ter jo priporočamo zlasti slovenskemu učiteljstvu, katerega bodi skrb, da se kar najbolj razširi med národom.

Orehovski Bračko pa »Slovenski Gospodar«. Svojim gorenjeradgonskim krajanom na presodbo spisal *J. Žitek*, dosluž. gimnazijski profesor. Maribor 1894. Založil pisatelj. Tisek tiskarne sv. Cirila. — Brošurica je polemiške vsebine.

Nova slovenska skladba je izšla v slovenskem in češkem jeziku pod naslovom »Trije jahači«, melodram na pesem N. Lenaua (slovenski prevod A. Funtka) za klavir zložil *K. Hoffmeister*. Založila L. Schwentnerjeva knjigarna v Brežicah (ob Savi). Cena 50 kr. po pošti 53 kr. — O tej skladbi bomo še poročali.